

Уміть, гитайте, І гужоту наугайтесь, І свого не цурайтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 7-8
(1119-1120)
Лютий
2023 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

• Депутати Австралійського парламенту провели флешмоб на підтримку України утворивши Тризуб у парламентській залі.

З моменту вторгнення РФ в Україну Австралія надала майже 655 мільйонів австралійських доларів на підтримку нашої країни, із них 475 мільйонів доларів військової допомоги. Це, зокрема, 90 броньованих машин Bushmaster, які перевозять війська. «Австралія разом із Україною. Сьогодні наш парламент зробив символічну перерву, щоб висловити солідарність з народом України, який мужньо захищає свою країну від вторгнення Росії», – написав Прем'єр-міністр країни Ентоні Албаніз.

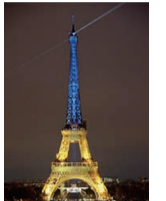

• 24 лютого, у річницю російського вторгнення, німецький Бундестаг підняв Прапор України над своєю будівлею у центрі Берліна. На додаток до прапорів на східній та західній сторонах будівлі Рейхстагу, державний Прапор України також майорів на південно-західній вежі будівлі Рейхстагу. Таким чином, президія Бундестагу підтримала ініціативу німецько-української парламентської групи, щоб засвідчити солідарність з українським народом у цей день.

Міністерство внутрішніх справ ФРН до 24 лютого видало спеціальний указ, згідно з яким федеральні міністерства можуть підняти державний Прапор України.

• Європарламент та ЄС підтримують Україну від початку невинного та незаконного повномасштабного вторгнення Росії. Будівля Європарламенту у Брюсселі ввечері 24 лютого засвітилася кольорами українського Прапора на знак солідарності з Україною.

• У Парижі до річниці російського вторгнення в Україну Ейфелеву вежу підсвітили синім та жовтим кольорами.

«Хоч іскру кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна»

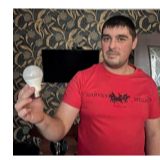
Наталка НІКУЛІНА

18 лютого 2023 року Криворізька гімназія № 36 долучилася до благодійної акції в рамках міського марафону «Мільйон на дрони. Разом до Перемоги». Завдяки спільній роботі зібрано 12 тисяч гривень. «Ми вражені тим, що стільки людей відгукнулись на заклики, схвилювані від того, настільки глибоко діти перейняли ідеєю допомогти. Дякуємо Вам, наші рідні, найкращі наші учні та їхні батьки! Дякуємо всім колегам! Разом ми – одна команда, ми – сила! Нехай так буде й надалі! Разом до Перемоги!», – каже заступник директора з НВР гімназії № 36 Олена Шаповал.

• «Міс Україна-Всесвіт» Вікторія Апанасенко продала крила зі свого сценічного національного костюма. Моделі вдалось зібрати понад 10 тисяч доларів, які вона передала організації «KindDeeds Inc» на виготовлення протезів для українських бійців.

• Вже півроку житель Кривого Рогу Андрій Кротов допомагає Збройним Силам України. Він передає на передову майже 400 лампочок, понад 50 павербанків та 5 зарядних станцій, які виготовив самотужки.

• Четверо дівчат: Лаура, Євгенія, Анна та Ілона продавали фігурки і прикраси з бісеру на Хрещатику. Зібрали 53 177 гривень і ці кошти передали у Фонд Сергія Прутули.

• До річниці російського вторгнення в Україну Нацбанк України випустив вертикальну банкноту «Пам'ятаємо! Не пробачимо» Тираж банкноти номіналом 20 грн обмежений, лише 300 тисяч. Купити її можна в інтернет-крамниці нумізматичної продукції НБУ.

«Ми не могли не відзначити цю дату, роковини повномасштабного вторгнення, цей драматичний, шокуючий та розстріляний рік нашого життя. Рік війни, що триває для нас вже не рік і не десять, а сторіччя. Тому ми вирішили увічнити нашу спільну боротьбу на грошах», – підкреслив Голова Національного банку України Андрій Пишний.

• Дніпровський ансамбль «Зоряночка» зібрав вуличними благодійними концертами понад 50 тисяч гривень. Вік артистів – від 70 до 85. У репертуарі – щира українська пісня. Кошти перерахували на ЗСУ.

• До міжнародного Дня рідної мови відбувся 5-й щорічний молодіжний фестиваль-конкурс української пісні «Вінок України». Міський голова Кам'янського Андрій Білоусов подякував усім учасникам за яскраві патріотичні виступи, вручив нагороди та подарунки від ГО «Бджола» переможцям конкурсу у чотирьох номінаціях: «сучасна пісня», «народна пісня», «дуєт» та «приз глядацьких симпатій».

• В обласній науковій бібліотеці відбувся круглий стіл. До участі у заході запросили представників національних громад, що діють на території області та майбутніх правоохоронців. «На Дніпропетровщині мешкають представники понад 130 національностей. Рідна мова для них – це пам'ять предків, пам'ять їхнього народу. Оскільки перше слово ми чуємо від матері, то й рідну мову часто називають материнською. Обласна наукова бібліотека зберігає й популяризує

Міжнародний день рідної мови

мови різних народів. Щороку ми видаємо близько 35 тисяч примірників видань іноземними мовами. Це навчальна, довідкова та художня література, що має великий попит у наших читачів. Ми щасливі, що в стінах бібліотеки лунають різні мови», – зазначила директор бібліотеки Надія Тітова. Учасники круглого столу читали вірші Тараса Шевченка грузинською мовою, Лесі Українки – німецькою, розповідали про кримськотатарську, ромську, польську, болгарську, грецьку мови.

Студенти обласного мистецько-художнього коледжу та артисти фольклорно-хореографічного ансамблю «Славутич» виконували пісні іспанською, сербською й українською мовами. Міжнародний день рідної мови відзначають щороку, починаючи з 2000 р. відповідно до рішення ХХХ сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, що відбулася в Парижі.

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ВСТУП 2023

23 лютого 2023 року Верховна Рада України ухвалила урядовий проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2023 року».

Зважаючи на продовження правового режиму воєнного стану, спричиненого військовою агресією РФ, здобувачі освіти, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти у 2022-2023 навчальному році, будуть звільнені від складання державної підсумкової атестації.

Прийом до закладів фахової передвищої та вищої освіти на навчання для здобуття ступенів фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра, бакалавра та магістра, що здійснювався 2022 року в особливому порядку, буде мати свої особливості і 2023 року.

Вступне випробування для охочих здобути вищу освіту проводитиметься у форматі НМТ, що міститиме завдання з трьох предметів. Два обов'язкові предмети: українська мова і математика. На вибір вступника один предмет:

історія України, іноземна мова, біологія, фізика або хімія.

Надважливо, що тестування відбуватиметься протягом одного дня.

Це суттєво зменшує ризики для учасників НМТ (час на перебування у тимчасовому екзаменаційному центрі, переїзд до нього і від нього), спрощує організацію, скорочує витрати держави та учасників тощо.

**За інформацією
Міністерства освіти і науки України**

Проекти летять у космос

Юні вчені з Дніпропетровщини відправлять на Міжнародну космічну станцію свої проєкти. Школярі досліджували різні фізичні та біологічні процеси в лабораторіях. Астронавти продовжать їхні експерименти в умовах мікрогравітації.

«Україна – одна із трьох держав, що долучилися до унікальної міжнародної програми «Студентські експерименти з космічного польоту» («Student Spaceflight Experiments Program»). Нашу країну представлятимуть дві команди вихованців обласного відділення МАНУ. Їхні проєкти перемогли у національному відборі конкурсу.

Тепер школярі підкорюватимуть космічні вершини. Пишаємося нашим молодим поколінням», – зазначила начальниця управління дошкільної, позашкільної та загальної середньої освіти департаменту освіти і науки ОВА Валентина Середня.

Юні вчені мають намір порівняти, як різні умови гравітації вплинуть на їхні дослідження. Команда з Кривого Рогу аналізувала процес дифузії у металах. Підготували металеві пластини з міді та алюмінію. Усього – 8 зразків. Частину зразків відправлять у космос, інші ж залишаться на Землі. На орбіті

вони перебуватимуть 5-6 тижнів, протягом яких спостерігатимуть: за яких умов пластини «зростуться» найшвидше. Експеримент допоможе визначити, які метали найбільш придатні для будівництва. Це суттєвий внесок у розвиток космічного матеріалознавства. Команда з Дніпра вивчала властивості і процес бродіння дріжджів. Додали до них спеціальні кислоти – стимулятори росту. Перевірятимуть, де ці організми розвиватимуться швидше – на Землі чи в космосі. Із дріжджів можна виготовляти препарати, здатні замінити повноцінні харчі, що дуже актуально

для космонавтів, які перебувають у тривалих відрядженнях.

Вже влітку проєкти полетять на Міжнародну космічну станцію. Учасники спостерігатимуть за відльотом космічного корабля «SpaceX Dragon» на майданчику космічного центру ім. Д. Кеннеді НАСА у Флориді.

Україна долучається до програми SSEP вже вдруге. Цьогоріч у національному відборі взяли участь майже 900 дослідників із дев'яти регіонів України, які представили понад 230 проєктів.

Пресцентр Дніпропетровської обласної військової адміністрації

Неформальна лекція

За ініціативою Дитячого фонду ООН «ЮНІСЕФ» та першої леді України Олени Зеленської у Дніпрі відбулася незвична лекція для школярів: із гаджетами у руках, можливістю стрімити та запитувати просто з місця. Замість викладача – український телеведучий Олександр Педан. В розмові з шоуменом йшлося про безпеку, здоров'я та важливість навчання. З цими

лекціями він об'їздив вже чи не всю країну. У Дніпрі – його 22 зустрічі зі школярами.

«Проект «Спільно до навчання» – необхідний, бо війна змінила життя наших дітей. Вони виявляють мужність і небадужість. Призвичаїлися до онлайн-навчання та попри все й далі займаються спортом, малюванням, музикою, а ще – волонтерять. Наші діти – герої, але, як ніколи раніше, потребують розуміння і уваги дорослих», – зазначив начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак.

«Для закріплення почутого проводимо квести або квізи. Розподіляємо присутніх на команди. Їхнє завдання – відповіді на запитання. Переможців не визначаємо. Головне для нас, щоб діти вийшли з позитивними емоціями і знали, як убезпечитися», – зазначив Олександр Педан.

Проект «Спільно до навчання» звітає і до інших міст області. Лекції проведуть для школярів Павлограда та Кам'янського.

Пресцентр ОВА

Квіз (англ. quiz – вікторина, опитувальник) – змагання інтелектуального характеру, де один або кілька учасників відповідають на запитання.

Дніпропетровська обласна рада спільно з Дніпровською академією неперервної освіти для викладачів Кам'янського фахового музичного коледжу імені Мирослава Скорика провели тренінг

«Благополуччя дітей і дорослих в умовах надзвичайної ситуації»

Учасниками заходу стали понад 20 викладачів і депутатки обласної ради: начальниця управління з питань гуманітарної, соціально-культурної сфери та освіти ДОР Лілія Гиренко та голова постійної комісії обласної ради з питань культури та духовності Наталія Лисенко.

«Наші діти, на жаль, стали дітьми війни. Вони переживають постійний стрес і мають його долати. Діячі культури є надемоційними людьми,

тому цей тренінг вирішили зробити саме для них. Викладачам музичного коледжу розповіли як подолати стрес в умовах війни, які є стратегії його переживання, як переживають стрес діти і як він на них позначається; як надати допомогу собі і здобувачам освіти так, щоб у майбутньому вони змогли стати відомими діячами культури і мистецтва», – зазначає Лілія Гиренко.

За інформацією Дніпропетровської обласної ради

Сервіси інформаційної підтримки

На Дніпропетровщині діють сервіси підтримки, де фахівці надають інформацію щодо соціально важливих питань.

Отримати безоплатні консультації щодо виплат, пільг, субсидій, нарахування пенсій, допомоги переселенцям можна за номерами «гарячих ліній» або ж написати на електронну пошту, у фейсбук, чат-бот у телеграмі, або надіслати звернення на сайт.

Корисні контакти:
– **Дніпропетровський регіональний контактний центр:**
тел.: 0800 505 600;
сайт: <https://e-contact.dp.gov.ua>;
– **Департамент соціального захисту населення ОВА:**
тел.: 056 770 90 29;
e-mail: gupczn@adm.dp.gov.ua;
сайт: <https://is.gd/yPUJgY>;
фейсбук: <https://is.gd/wvNBC9>;
– **Головне управління Національної соціальної сервісної служби в**

Дніпропетровській області:
e-mail: nssu.dnipro@gmail.com;
сайт: <https://is.gd/hHs8g7>;
– **Головне управління Пенсійного фонду України в Дніпропетровській області:**
тел.: 067 195 53 51;
e-mail: 04001@dp.pfu.gov.ua;
фейсбук: <https://is.gd/Cn8WkF>;
– **Дніпропетровське обласне відділення фонду соціального захисту людей з інвалідністю:**
тел.: 056 745 2576;

e-mail: fszidnepr@ukr.net;
фейсбук: <https://is.gd/27CBAq>;
– **Центр здійснення соціальних виплат та надання інформаційно-консультативної допомоги з питань соціального захисту населення:**
тел.: 067 396 45 50, 066 139 82 09;
e-mail: czcv2018@gmail.com;
фейсбук: <https://is.gd/4uJEPa>;
чат-бот у телеграмі: https://t.me/SocialDnipro_bot.

ОВА

Всеукраїнський конкурс «УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2023»

Головні принципи конкурсу: добровільність, відкритість, прозорість та доброчесність

Від 18 січня до 9 лютого на кафедрі виховання та культури здоров'я Дніпровської академії неперервної освіти в онлайн-режимі тривав відбірковий етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» у номінації «Захист України».

Журі конкурсу склали найдосвідченіші представники закладів загальної середньої та вищої освіти: Лариса Лаврова, голова журі, завідувач кафедри виховання та культури здоров'я Академії, кандидат філософських наук, доцент; Микита Ненашев, секретар журі, вчитель фізичної культури Кам'янського ліцею № 19 та члени журі: Юрій Сірий, старший офіцер-вихователь, командир роти

Дніпровського ліцею митно-податкової справи з посиленою військово-фізичною підготовкою при УМСФ та Микола Кабанов, вчитель предмета «Захист України» Дніпровської гімназії № 3.

Перше випробування «Тестування» відбулося 16 січня за участю 6 конкурсантів, які протягом години відповідали на тестові завдання з фаху та методики викладання предмета «Захист України». Найкращим тут був Дмитро Ткач.

30-31 січня відбулися друге та третє випробування «Практична робота» і «Майстер-клас» за участю 5 конкурсантів. Під час виконання «Практичної роботи» конкурсанти отримали теми уроків і протягом двох годин працювали над написанням плану-конспекту. При проведенні «Майстер-класу» учасники ділились своїм педагогічним досвідом та власними

унікальними методами викладання предмета.

8 лютого тривало випробування «Методичний практикум». Після жеребкування учасники отримали тему «дорожньої карти» і працювали над нею протягом 2 годин. Усі 4 фіналісти виявили високий професіоналізм і майстерність.

Наступного дня, 9 лютого відбувся фінальний та найважливіший етап конкурсних випробувань – «Урок». Темі конкурсанти обирали самостійно. Діти, залучені до уроків, працювали з великою зацікавленістю. Загалом уроки відбулися на високому рівні.

Переможцем став Сергій Таран, вчитель предмета «Захист України» ліцею Божедарівської селищної ради Кам'янського району, який представлятиме нашу область на всеукраїнському рівні. Вітаємо, бажаємо впевненості,

натхнення, професіоналізму та віри у свої сили.

Пі місце посів Дмитро Ткач, вчитель предметів «Захист України», «Фізична культура», «Трудове навчання» ліцею № 3 Васильківської селищної ради. Ші місце – Олександр Наріжний, вчитель предмета «Захист України» Криворізького ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою.

Лауреатом конкурсу став Валентин Ткаченко, вчитель предмета «Захист України» ліцею Обухівської селищної ради Дніпровського району.

Дякуємо всім учасникам конкурсу, оргкомітету та журі за плідну роботу та активну співпрацю.

Лариса ЛАВРОВА, голова журі

Від 16 січня до 10 лютого 2023 року на кафедрі виховання та культури здоров'я Академії в онлайн-режимі тривав відбірковий етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» у номінації «Основи здоров'я».

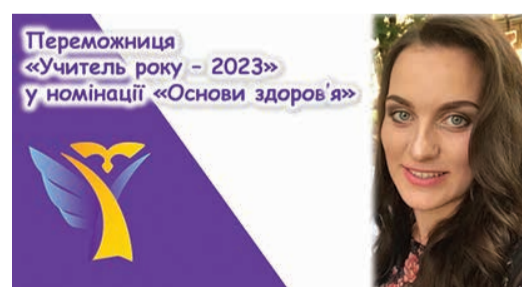
Журі конкурсу склали найдосвідченіші представники закладів загальної середньої, вищої освіти та наукових установ: Вікторія Савченко, голова журі, доцент кафедри виховання та культури здоров'я Академії, кандидат педагогічних наук, доцент; Андрій Куций, заступник голови журі, доцент кафедри виховання та культури здоров'я Академії, кандидат філософських наук, доцент; Лариса Савчук, секретар журі, директор Дніпровського НВК № 87 та члени журі: Людмила Різванецька, вчитель хімії та основ здоров'я Кам'янського ліцею № 44 та Ірина Сілошенко, вчитель основ здоров'я Павлоградського ліцею № 9.

16 січня у першому випробуванні («Тестування») 16 конкурсантів протягом години відповідали на тестові завдання з фаху та методики викладання предмета «Основи здоров'я». Найкращі знання виявили 7 учасників.

«Майстер клас» – друге випробування – відбувся 30 січня. Учасники продемонстрували свою майстерність та вміння адаптувати свою педагогічну ідею (методи, прийоми роботи) до специфіки навчальних тем та вікових особливостей учнів.

31 січня відбулося випробування «Практична робота», до якого долучилися 13 конкурсантів. Тему та клас розподілили за жеребкуванням.

Після цих випробувань члени журі вибрали п'ятірку кращих вчителів. Це: Юлія Лагода (Криворізька гімназія № 16); Кристина Машкова (Новомосковська гімназія № 1); Тетяна Ховрякова (Криворізька гімназія № 68); Альона Бойправ (Павлоградський ліцей № 19); Віталіна Резнік (ліцей № 1 Межівської селищної ради). Для них 9 лютого відбулося випробування «Методичний практикум», де за жеребкуванням було обрано клас, тему та запропоновано створити «Дорожню карту», розкрити всі засоби, форми та методи, які використовують на уроках для повного сприйняття й занурення в тему, розповісти, як вчитель та учень долають «шлях» від ознайомлення з темою до цілковитого опанування практичними навичками. 10 лютого – останнє випробування – «Урок».

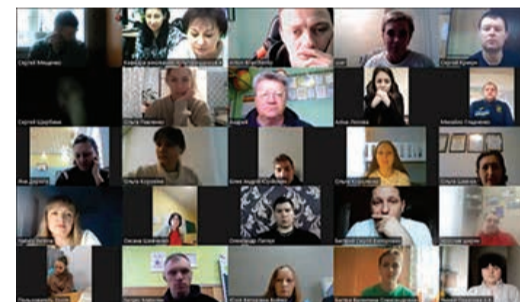

Фахове журі визначило фіналістку конкурсу – Тетяну Ховрякову, яка представлятиме нашу область на Всеукраїнському рівні; ІІ місце посіла Юлія Лагода; ІІІ – Альона Бойправ. Лауреатами конкурсу стали: Кристина Машкова та Віталіна Резнік.

Дякуємо всім учасникам конкурсу, оргкомітету та журі за плідну роботу та активну співпрацю.

Вікторія САВЧЕНКО, голова журі

Від 18 січня до 2 лютого на кафедрі виховання та культури здоров'я Дніпровської академії неперервної освіти в онлайн-режимі тривав відбірковий етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» у номінації «Фізична культура».

Журі конкурсу склали найдосвідченіші представники закладів загальної середньої, вищої освіти та наукових установ, а саме: Наталія Москаленко, голова журі, проректор з наукової діяльності Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, доктор наук з фізичного виховання, професор; Лариса Лаврова, заступник голови журі, завідувач кафедри виховання та культури здоров'я Академії, кандидат філософських наук, доцент; Тетяна Андрющенко, секретар журі, старший викладач кафедри та член журі Микита Ненашев, вчитель фізичної культури Кам'янського ліцею № 19.

Перше випробування «Тестування» відбулося 18 січня, а 25 січня – друге – «Практична робота». 41 конкурсант

протягом години відповідали на тестові завдання з фаху та методики викладання предмета «Фізична культура», на практичній роботі писали конспект уроку (тему та клас обирали за жеребкуванням).

1 лютого для 10 педагогів відбулося фінальне випробування «Майстер-клас», де вони продемонстрували свою майстерність, особливість викладання уроків фізичної культури та унікальність підходу до викладання предмета.

Шестеро найкращих долучилися до фінального випробування «Урок». Це: Ольга Коровіна (Покровський ліцей № 5); Ярослав Ширін (Кам'янський ліцей № 22); Олександр Патлук (ліцей № 1 Томаківської селищної ради); Олена Єгорова (Павлоградський ліцей № 1); Євгенія Давиденко (Райпільський ліцей Межівської селищної ради); Андрій Козлов (Вільногірський ліцей № 4).

Вітаємо Олександра Патлуха, який успішно подолав усі випробування і виборов І місце в обласному етапі конкурсу.

Лариса ЛАВРОВА, заступник голови журі

Хроніка подій

Лютий

1 – консультування викладачів, які фахово навчатимуться з IT-технологій;

6-10 – Тиждень інтернет-безпеки в ЗП(ПТ)О «Разом до найкращого інтернету»;

7, 8, 10 – заняття інтенсив-курсу з психологічних знань для педпрацівників ЗП(ПТ)О;

9 – тренінговий курс з цифрової обізнаності педагогів з розробки інтерактивних плакатів за допомогою різних сервісів;

9, 22 – семінар-практикум (заняття 1, 2) для новопризначених заступників директорів ЗП(ПТ)О;

13 – засідання творчої групи з напрацювання відеоконтенту «Вивчаємо український правопис» та збірника з української мови за професійним спрямуванням;

14 – міжобласний вебінар «Використання можливостей навчальних господарств ЗП(ПТ)О сільськогосподарського напрямку при підготовці та перепідготовці фахівців з професій аграрного напрямку»;

15, 16 – заняття інтенсив-курсу з психологічних знань для педпрацівників ЗП(ПТ)О;

16 – майстер-клас на базі НПЦ з професії «Монтажник систем утеплення будівлі» з формування енергоефективної компетентності «Кріплення кутового перфорованого профілю із закріпленням смужками склосітки на кутах будівлі»;

– вебінар з відкриття центрів кваліфікацій;

20 – вебінар «Гостьова сесія Центр кар'єри»;

20-24 – майстер-клас на базі НПЦ з упровадження нових технологій механічної обробки металу;

– Тиждень професій машинобудування;

21 – відкритий міжобласний онлайн-марафон з нагоди Міжнародного дня рідної мови «Нас єднає мова»;

23 – майстер-клас на базі НПЦ з професії «Кравець» «Технологія машинної вишивки на сучасному швейному обладнанні» (КНВЦ);

27 – семінар УДСЯО для керівників ЗП(ПТ)О «Державна політика щодо забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Алгоритм розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти»;

– участь у вебінарі НАК;

– вебінар для педагогів ЗП(ПТ)О «Активні та інтерактивні методи навчання здобувачів освіти ЗП(ПТ)О в умовах дистанційної освіти»;

28 – заняття майстерні «Масмедіа і новації».

Віктор ВАСИЛИНЕНКО,
директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Цифрові технології в змісті професійної підготовки гірничих професій

Відбулось засідання секції педпрацівників ЗП(ПТ)О професій гірничодобувного напрямку «Підвищення якості професійної підготовки гірничих професій в умовах дистанційного та змішаного навчання».

На засіданні йшлося про особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного часу, професійну підготовку здобувачів освіти гірничих професій в умовах дистанційної освіти із застосуванням сучасних електронних ресурсів, проведення державної кваліфікаційної атестації.

Викладачі професійно-теоретичної підготовки Криворізького професійно-гірничо-технологічного ліцею представили інноваційний досвід роботи

з організації дистанційного навчання із використанням можливостей сервісу Microsoft Teams. На сьогодні хмарні сервіси забезпечують викладачам і майстрам виробничого навчання умови для ефективної комунікації, зворотного зв'язку зі здобувачами освіти під час проведення уроків.

Першотравенський гірничий ліцей презентував бінарний урок спецтехнології та виробничого навчання з професії «Електрослюсар підземний. Машиніст підземних установок» із використанням ефективних електронних ресурсів під час змішаного навчання.

Зупинились на питанні організації та проведенні Тижня професій гірничодобувного напрямку. Учасники ознайомились зі змістом програми

великої трансформації «Освіта 4.0: Український світанок».

У рамках співпраці НМЦ ПТО у Дніпропетровській області з Криворізьким національним університетом до вебінару долучились студенти факультету інформаційних технологій цього вишу.

Учасники отримали практичні рекомендації, які можуть використовуватися під час підготовки та проведення уроків професійної підготовки.

Матеріали засідання розміщено на сайті НМЦ ПТО у Дніпропетровській області у розділі «Віртуальна методична допомога ЗП(ПТ)О» (матеріали секції).

Тамара ГРИЦУК,
методист НМЦ ПТО

Тиждень інтернет-безпеки

Для формування інформаційної компетентності педагогів і здобувачів освіти, активної позиції молоді щодо порушень моральності в мережі; підвищення обізнаності про небезпеки, що існують в інтернеті, та поглиблення знань з кібертехнологій 6-16 лютого в закладах П(ПТ)О області проведено низку цікавих заходів, зокрема:

– виховні години в дистанційному режимі «Подумайте, перш ніж публікувати», «Безпека в соціальних мережах». Розглянули поняття безпеки в інтернеті, правила користування інтернет-простором, вміння онлайн-спілкування та з'ясували, яку інформацію можна надавати для загального доступу;

– години психологічної просвіти «Кібербулінг», де визначили основні види, наслідки та відповідальність за кібербулінг – цькування із застосуванням цифрових технологій;

– виховні години «Що я знаю про інтернет?», «Інтернет, який ми хочемо», «Можливості цифрових інструментів»;

– круглий стіл «Створюй, спілкуйся та поважай: кращий інтернет починається з тебе»;

– онлайн-заняття «Безпечний інтернет. Купівля в інтернеті»; «Обачність в інтернеті», «Пильність в інтернеті», «Безпечно користування інтернетом», «Класифікація загроз в інтернеті». Під час уроків здобувачі

освіти знаходили правильні рішення проблемних ситуацій, ділилися своїми думками та історіями, що траплялися з ними під час користування інтернетом;

– створювали презентації на тему «У світі безпечного інтернету»;

– вебквест «Як козаки безпеку шукали»;

– переглядали освітні серіали про кібербезпеку на національній онлайн-платформі для розвитку цифрової грамотності «Дія. Цифрова Освіта»; серію відеоуроків від проекту Ради Європи «Боротьба з насильством щодо дітей в Україні», «Захист дітей онлайн»;

– виконували завдання «Перевір свої навички, дізнайся більше про свої права в онлайн-світі» (за рекомендаціями навчально-методичного посібника та робочого зошита «Інтернет, який ми хочемо» («the Web We Want»));

– інформаційні хвилини щодо загальних порад з кібербезпеки, захисту онлайн-профілю, спілкуванню тощо;

– інформаційний захід «Академія Cisco – нові можливості». Як і де навчитися безпечно користуватися всією світовою мережею, як правильно захистити свої дані? Відповіді на ці та інші запитання здобувачі освіти отримали, прослухавши інформацію про американську транснаціональну компанію «Cisco», про мережеву академію

«Cisco Networking Academy», НМЦ ПТО у Дніпропетровській області та про курси, які дають необхідні знання для безпечного користування інтернетом.

У Всесвітній день безпечного інтернету (7 лютого 2023 року) відбувся онлайн-марафон за підтримки Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації. Педагоги та здобувачі освіти ЗП(ПТ)О прослухали експертні виступи та отримали корисні поради щодо онлайн-безпеки; поставили запитання експертам наживо; відбувся онлайн-опитування та квест. Під час марафону також були представлені можливості цифрових інструментів та платформ Google для безпечного перебування в інтернеті. Програма та корисні матеріали доступні за посиланням: <https://bit.ly/3jiUMID>.

Проведення Тижня надає унікальну можливість залучити до дій кожного та кожну, хто відіграє свою роль у створенні кращого інтернету; спонукає до поважливого онлайн-спілкування задля забезпечення найкращого цифрового досвіду.

Як відбувалися заходи з інтернет-безпеки можна ознайомитись за хештегом #БезпечнийІнтернет_ПТО_Дніпропетровщина.

Тетяна МАВДРИК,
методист НМЦ ПТО

Засідання творчої групи викладачів іноземних мов

Навчально-методичний центр ПТО області сприяє розвитку англійської комунікативної компетентності здобувачів освіти, підвищенню інтересу до вивчення іноземних мов та практичного використання їх у сучасному житті.

На засіданні групи розглянуто: підсумки проведення 2-го етапу всеукраїнських учнівських олімпіад з іноземних мов серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О області у 2022-2023 н.р. та про хід проведення 3-го етапу; питання обміну інформації щодо узагальнення матеріалів, напрацьованих викладачами іноземної мови щодо забезпечення професійного спрямування у навчанні іноземним мовам, створення навчально-методичного комплексу професійно орієнтованого навчання іноземним мовам; обговорення проекту «Розмовляємо англійською мовою».

Учасники визначили такі очікувані практичні результати від впровадження проекту: здобувачі освіти зможуть практично застосувати свої знання, незалежно від їхнього рівня, шляхом підвищення у здобувачів освіти мотивації та інтересу до вивчення іноземних мов. Проект сприятиме розвитку комунікативної компетентності, розвиватиме творчі здібності, створить ситуацію успіху, виховуватиме успішних, впевнених в собі особистостей, які цінують свою культуру і поважають інші.

Матеріали секції розміщені на сайті НМЦ ПТО (<https://nmc-ptp.dp.ua/>).

Тамара КЕРНИЦЬКА, методист НМЦ ПТО

Нові перемоги профтехівців

У Дніпровській академії неперервної освіти відбувся III (обласний) етап олімпіади з української мови та літератури.

Нагоду виявити свої знання мали здобувачі освіти ЗП(ПТ)О:

Олександр Срібний та Катерина Москальова (Західно-Дніпровський центр професійно-технічної освіти), Кристина Криніцина (Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей), Кристина Лукашенко (Криворізький навчально-виробничий центр), Максим Зуйко (Західно-Донбаський професійний ліцей).

Переможцями III (обласного) етапу стали Катерина Москальова та Кристина Лукашенко – III місце.

Вітаємо з перемогою! Дякуємо викладачам української мови та літератури І.Л. Антоненко і Ю.О. Неустроевій за підтримку творчо обдарованої молоді.

Тамара КУЗЬ, методист НМЦ ПТО

З 18 січня до 18 лютого 2023 року на Дніпропетровщині у форматі онлайн відбувся III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з 20 навчальних предметів, за участю 2071 учня закладів загальної середньої освіти. За підсумками III етапу олімпіад визначено учнів-переможців (наказ департаменту освіти і науки ОДА від 28.03.2023 № 117/0/212-23). З повною версією наказу можна ознайомитись за посиланням: <https://www.dano.dp.ua/diyalnist/intelektualni-zmahannia/2251-pro-pidsumki-provedennya-iii-etapu-vseukrajinskikh-uchnivskikh-olimpiad-z-navchalnikh-predmetiv-2022-2023-navchalnomu-rotsi>. Результати олімпіад розміщено на сайті Дніпровської академії неперервної освіти у розділі «Інтелектуальні змагання» (<https://www.dano.dp.ua/diyalnist/intelektualni-zmahannia>).

ВСЕУКРАЇНСЬКІ УЧНІВСЬКІ ОЛІМПІАДИ – 2022-2023

Польська мова та література

17 лютого відбувся III (обласний) етап Всеукраїнської олімпіади з польської мови та літератури. Цього року взяли участь лише 4 здобувача освіти, адже навчальні заклади області перебувають лише на початковому етапі формування відповідних компетентностей з цього предмета.

Традиційно якісну підготовку продемонстрували юні філологи Нікопольського ліцею № 4, учениці 11 класу Вероніка Мочалова та 10 класу Поліна Мартишко. Результати вивчення польської мови у цій нікопольській школі вже відомі у нашій області, вишах Дніпропетровщини та мовних польсько-українських центрах. Сподіваємось, що і цього річ результати участі нікопольських учениць у наступному етапі змагань не будуть слабшими за попередні.

Два учні 9 класу з ліцею «Синергія» Дніпропетровської обласної ради лише набувають досвід в олімпійському русі. Тому їхні знання та уміння

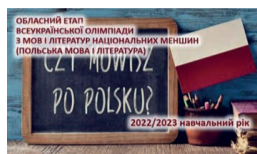
можуть покращитися за умови більшої уважності та наполегливості.

Учні всіх класів якісно відповіли на питання завдань із розуміння текстів на слух і читання. Більше помилок у завданнях на граматику та письмо. З літературними питаннями непогано впоралися нікопольські дівчата.

Щоб досягти високих результатів в літературному компоненті олімпіади, необхідно, як в Нікопольському ліцеї, мати години на факультатив з польської літератури або працювати за інтегрованими програмами польської мови та літератури.

Цьогорічна олімпіада, що проводилася дистанційно, дає надію на майбутній розвиток цих предметів і фахової компетентності наших педагогів.

Марина ЧУБАРОВА,
методист навчально-методичної лабораторії вивчення базових дисциплін Академії

Німецька та французька мови

Восени стартувала Всеукраїнська олімпіада (I та II етапи), а 1 і 5 лютого відбувся III етап олімпіади з німецької та французької мов для учнів 9-11-х класів.

У змаганні взяли участь:

- Німецька мова: 9 клас – 19 учнів; 10 клас – 11 учнів; 11 клас – 19 учасників.

- Французька мова: 9 клас – 10 учасників; 10 клас – 7 учасників; 11 клас – 11 учнів.

Загалом 49 учасників олімпіади з німецької мови і 28 – з французької. Це набагато менше, ніж могло бути, але треба зважати на обмежені можливості учасників у такий складний час.

Інтелектуальні змагання проводилися онлайн на платформі Google Classroom. Учасникам було запропоновано тестові завдання з аудіювання,

читання та граматики; теми для письмових творчих робіт та монологічного мовлення. Усі завдання учасники виконали успішно. Працювати на цій платформі учні вміють, адже навчання з різних причин давно відбувається за дистанційною формою. Завдання, які створили спеціалісти екстра-класу, науковці Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, відповідали нормам шкільної програми.

Журі складалось із компетентних спеціалістів: науковців і вчителів закладів освіти області.

Любов КАЛИТА, методист навчально-методичної лабораторії вивчення базових дисциплін Академії

Історія

Незважаючи на складність ситуації воєнного стану, під час якого 19 січня відбувся III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії, цьогоріч в олімпіаді змагалися 189 учасників, які виявили бажання продовжувати свої інтелектуальні змагання дистанційно.

Серед учасників обласної олімпіади оргкомітет на дистанційній платформі Google Classroom зареєстрував 30 учнів 8-х класів, 54 учня 9-х класів, 49 учасників із 10-х та 56 з 11-х класів.

Кожен учасник міг випробувати свої сили та позмагатись за титул переможця і звання кращого знавця історії.

Науково-теоретичний рівень олімпіади забезпечувало журі, яке склали не лише науковці провідних вишів Дніпропетровщини (Дніпровського національного університету імені Олеся

Гончара, Криворізького державного педагогічного університету), але й найкращі вчителі історії області, що мають досвід підготовки переможців олімпіад з історії.

Належний рівень організації олімпіади забезпечував оргкомітет, що складався із вчителів історії закладів загальної середньої освіти м. Дніпра: СЗШ № 17, № 89, НВК № 37.

Завдання розроблені за аналогією до IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії та ЗНО. Завдання для кожного класу охоплювали програмовий матеріал за попередні роки навчання (історія України та всесвітня історія), а також теми з історії, вивчені на день проведення III етапу олімпіади. Для учнів всіх класів запропонували різнорівневі завдання, сформовані для перевірки основних знань, умінь та навичок.

Журі об'єктивно оцінювало учнівські роботи та визначило кращих юних істориків у нашій області.

Всі учні, які брали участь в олімпіаді, певною мірою впоралися із запропонованими завданнями і результати їхніх виступів було занесено до протоколів засідання журі. Зазначимо, що із 189-ти учасників переможцями стали 95 учнів: I місце вибороли 14 учнів, II місце отримали 29 учнів, III місце посіли 52 учасники.

Вітаємо переможців з отриманням призових місць та бажаємо їм нових досягнень! Дякуємо учасникам олімпіади, оргкомітету та журі за плідну роботу та активну співпрацю!

Людмила БАЗИЛЕВСЬКА, заступник голови оргкомітету, завідувач НМЛ вивчення базових дисциплін Академії

Інформатика

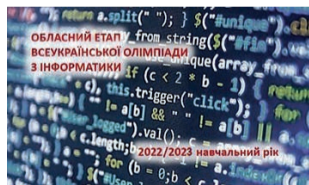
Цьогорічна обласна олімпіада з інформатики (програмування) відбулася 28 та 29 січня 2023 року дистанційно на базі регіонів і шкіл, де учні навчаються, у відповідності з визначеним рейтингом кількості учасників. В олімпіаді взяли участь 106 учнів: 30 одинадцятикласників, 41 учень 10-х класів, 25 – 9-х класів та 10 учнів 8-х класів.

Завдання, підготовлені комісією зі складання завдань, були доступні учасникам за посиланням на порталі «Eolymp» за особистими логінами та паролями учнів та викладені у Google Classroom за посиланням у день проведення олімпіади. Завдання за рівнем складності відповідали III етапу

олімпіади. Тренувальний тур був доступний за посиланням: <https://uoi3.eolymp.io/>

Після завершення олімпіади в усіх регіонах було опубліковано розбір завдань. Він доступний на сайті <https://oi.in.ua/>; у телеграм-каналі https://t.me/oi_in_ua; на фейсбук-сторінці <https://fb.com/oi.in.ua>.

Відповідно до «Положення про проведення олімпіад...» за протоколом олімпіади журі III етапу разом із оргкомітетом визначило переможців олімпіади та учасників відбірково-тренувальних зборів з підготовки до IV етапу Всеукраїнських олімпіад.

Інформаційні технології

Олімпіада з інформаційних технологій відбулася 4 та 12 лютого 2023 року дистанційно в онлайн-режимі на базі регіонів та шкіл, де учні навчаються, у відповідності з визначеним рейтингом кількості учасників. Взяли участь 36 учнів 11-х класів, 32 учня 10-х класів та 33 учня 9-х класів. – загалом 101 учасник олімпіади.

Для створення рівних умов змагань кожному учаснику Дніпровський центр професійного розвитку «Освітня траєкторія» безкоштовно надав акаунт Office365 в просторі @to.dp.ua з можливістю встановити повний пакет офісних додатків на 5 пристроїв.

Завдання, підготовлені комісією зі складання завдань, були доступні

учасникам у центрі командної роботи Teams. Завдання за рівнем складності відповідали III етапу олімпіади. У Teams під час олімпіади автори завдань надавали відповіді на запитання від учасників.

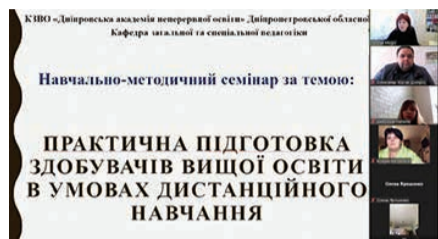
Після завершення олімпіади в усіх регіонах області роботи учнів були зашифровані та перевірені членами журі за затвердженими критеріями. І лише після анонімого визначення переможців роботи були розшифровані. Відповідно до «Положення про проведення олімпіад...» за протоколом олімпіади журі III етапу разом з оргкомітетом визначило переможців олімпіади.

8 лютого кафедра загальної та спеціальної педагогіки Академії провела навчально-методичний семінар для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

«Практична підготовка здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання»

Учасників ознайомили з основними видами та особливостями практичної підготовки в межах освітніх програм «Загальна педагогіка» та «Інклюзивна освіта, корекційна педагогіка»; технічними та дидактичними можливостями дистанційних технологій для оптимальної й ефективної науково-дослідної, навчальної та методичної роботи протягом практики. Також здобувачі мали змогу подати свої пропозиції до переліку закладів освіти – баз практики для формування індивідуальної освітньої траєк-

торії та врахування професійних інтересів.

В умовах воєнного стану виробнича (педагогічна) практика відбувається із використанням технологій дистанційного навчання.

ТЕТЯНА МОТУЗ,
завідувач кафедри загальної та спеціальної педагогіки Академії, доцент,
кандидат педагогічних наук

7 лютого Дніпровська академія неперервної освіти спільно з Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти», Київським навчально-методичним центром «Освіта. Діти. Майбутнє» провели навчально-методичний онлайн-семінар для освітян Дніпропетровської області

«Створення моделі адаптивного інформаційно-освітнього середовища початкової школи»

З вітальним словом до присутніх звернулись Світлана Кириленко, начальник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ІМЗО, кандидат педагогічних наук та Марина Ватковська, проректор з науково-педагогічної та методичної роботи Дніпровської академії неперервної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

На семінарі йшлося про особливості втілення проекту «Освіта. Діти. Майбутнє» у початкових класах НУШ. Особливу увагу звернено на формування комунікативної та цифрової компетентностей учнів шляхом використання матеріалів проекту,

взаємодії трикутника учень-учитель-батьки в проєкті. Учасникам семінару – 675

педагогам області – презентовано фрагменти уроків за інноваційним проєктом ОДМ від педагогів-практиків області.

Запис трансляції семінару: https://youtu.be/_BVbub-HhWE.

Ольга ЗАПОРОЖЕЦЬ,
методист навчально-методичної лабораторії інформаційних технологій та STEM-освіти Академії

2 лютого громадська організація «Два береги» у партнерстві з Дніпровською академією неперервної освіти і департаментом освіти та науки Дніпропетровської ОДА продовжили втілення освітнього проєкту

«Насильство – знаю, дію, захищаю»

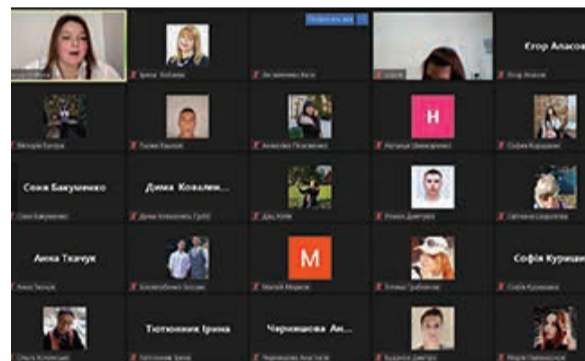
Відбувся інформаційний захід «Коли варто тікати», метою якого було:

- розвивати вміння учасників диференціювати нормальні та патологічні стосунки;
- відстежувати маркери токсичного ставлення через мову;
- ознайомити учасників з різновидами насильства та формувати вміння розпізнавати його у побуті;

• формувати вміння розробляти дорожню карту самопомогі.

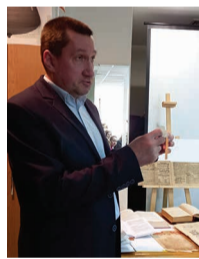
Інформаційний захід підготовлено та проведено у межах співпраці UNFPA та ГО «Інноваційні соціальні рішення» за підтримки уряду Великої Британії.

Ірина КОБЗЄВА, директор навчально-методичного центру забезпечення якості освіти Академії

16 лютого у Музеї спротиву Голодомору Дніпровської міської ради відкрилася історико-документальна виставка

«Так і не вирішена проблема. Продовольча політика радянської влади після Голодомору»

До заходу долучилися й партнери музею від Дніпровської академії неперервної освіти.

Модератор заходу – начальник експозиційно-виставкового та видавничого відділу музею Валентин Рибалка – представив проєктну ідею виставки, привернув увагу учасників заходу до окремих документів виставки: фото, спогадів, агітаційних матеріалів, поліграфічних видань (талони

на розподіл продуктів, оголошення, інші матеріали), книжок за проблемою.

Відбулось жваве обговорення проблеми за участю істориків, громадських активістів та студентів закладів освіти міста Дніпра.

Спільні проєкти Музею та Академії заплановано і на майбутнє.

Іван БЕЗЕНА, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, доцент, кандидат філософських наук

29 січня 2023 р. перестало битися серце Дмитра Васильовича Павличка – славетного українського поета, перекладача, літературного критика, публіциста, шістдесятника, Героя України, кавалера орденів князя Ярослава Мудрого IV і V ступеня, орден «За заслуги» III ступеня, орден Свободи, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка.

Його смерть – це непоправна втрата для всієї української нації, втрата, що назавжди залишає глибокий і незагойний рубець у душі кожного українця.

Осиротів Київ, осиротіла Україна, осиротіли всі ми...

Наш народ утратив видатну Людину, якій Господь подарував потужний поетичний талант і дар слова, яке

Відійшов у вічність Дмитро ПАВЛИЧКО

й по смерті Митця житиме вічно в кожному українському серці.

Дмитро Павличко назавжди увійшов в історію як великий письменник, автор багатьох визначних творів, і з-поміж них співаної мільйонами людей на всіх континентах пісні «Два кольори».

Дмитро Павличко назавжди увійшов в історію і як визначний державний діяч, один із засновників Народного Руху України, народний депутат України першого скликання, один із авторів Декларації про державний суверенітет України.

Могутнє слово талановитого Поета і потужного Трибуна завжди стояло на захисті України – її народу, мови, історії, а нелегке і сповнене драматизму життя Дмитра Павличка стало для кожного з нас взірцем високого морального авторитету, мужності, витримки, благородства, наполегливості, незламності, шляхетності і любові.

Ця смерть – болюча втрата для кожного з нас, бо у засвіти пішла Людина, сповнена незгасного світла й потужної творчої енергії.

Дмитро Павличко залишив по собі величезний мистецький спадок,

незборима сила якого употужнила духовні кордони нашої Батьківщини.

Сьогодні наша Матір-Україна запнута у чорну хустку жалоби за найдостойнішим зі своїх синів, а всі ми, український народ, схилиємо чола в скорботній молитві за видатного нашого Вчителя і Митця.

**Національна спілка письменників України;
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка;
Інститут літератури імені Т.Г. Шевченка
Національної академії наук;
Національний музей літератури;
Конгрес української інтелігенції;
Українська всевітня координаційна рада;
Товариство зв'язків з українцями за межами України «Україна-Світ»;
Міжнародний благодійний фонд національної пам'яті України**

Іван ПУЛЮЙ

Народився Іван Пулюй 2 лютого 1845 року в Галичині, що тоді перебувала у складі Австрійської імперії (з 1867 р. – Австро-Угорщина) у містечку Гримайлові (нині Тернопільська область) у греко-католицькій родині заможного й освіченого господаря Павла Пулюя (у 1861-1865 рр. був бургомистром Гримайлова) і його дружини Катерини (з дому Бурштинська).

Закінчивши початкову школу у Гримайлові та Тернопільську класичну гімназію, 1865 р. Іван Пулюй вступив до Греко-католицької духовної семінарії у Відні, де поєднував навчання з перекладами духовної літератури українською мовою, і з цього приводу 1869 р. вперше зустрівся з Пантелеймоном Кулішем. Наслідком їхньої співпраці був переклад Нового Завіту, виданий у Відні 1871 р. («Святе Письмо Нового Завіту мовою русько-українською перекладали вкупі П.А. Куліш і др. І. Пулюй.» 2-е видання – Львів, 1880).

В останній рік навчання в духовній семінарії І. Пулюй відвідував лекції з математики, фізики та астрономії у Віденському університеті. Ці науки так його захопили, що всупереч волі батьків І. Пулюй вирішив не висвячуватися на священника, а стати студентом філософського факультету столичного університету. Навчання тривало протягом 1869-1872 рр., а у 1872-1874 рр. І. Пулюй працював асистентом експериментальної фізики у фізичній лабораторії професора Віктора фон Лянга. 1874 р. надрукував у журналі «Доповіді Віденської академії наук» перші дві статті, присвячені дослідженню залежності внутрішнього тертя повітря від температури.

У 1874-1875 рр. працював асистентом-викладачем кафедри фізики, механіки та математики Військово-морської академії у м. Фіуме (нині Рієка, Хорватія). Тут він сконструював прилад для вимірювання механічного еквівалента теплоти, відзначений 1878 р. срібною медаллю на Всесвітній виставці в Парижі.

У 1875-1876 рр. І. Пулюй як стипендіат австрійського міністерства освіти навчався і працював у Страсбурзькому університеті (французьке місто Страсбур на той час перебувало у складі Німецької імперії), в фізичному інституті професора Августа Кундта, де вивчав нову галузь науки – електротехніку. 1876 року Іван Пулюй захищає з відзнакою дисертацію «Залежність внутрішнього тертя газів від температури» і дістає ступінь доктора філософії Страсбурзького університету (спеціалізація з фізики).

Повертається до Відня і у 1876-1883 рр. працює асистентом і приват-доцентом у Віденському університеті. У 1880-1882 рр. у «Доповідях Віденської академії наук» вийшли у світ чотири важливі статті І. Пулюя, присвячені катодним променям. Його монографію про дослідження цих променів 1889 р. видало Лондонське фізичне товариство в англomовному перекладі як окремих томів серії «Physical Memoirs», де друкувалися результати найважливіших фізичних досліджень, здійснених поза межами Великої Британії.

Тоді ж І. Пулюй починає активно працювати в галузі електротехніки. Апарати, сконструйовані ним, отримали дипломи на Всесвітній електротехнічній виставці в Парижі 1881 р.

1882 р. Іван Павлович обіймає посаду технічного директора електротехнічного бюро у Відні. Після електротехнічної виставки у Відні 1883 р. винаходи І. Пулюя викликали чимале зацікавлення, наслідком чого стало запрошення від відомого підприємця Верндлема переїхати до міста Штайра (Австрія). Там у 1883-1884 рр. І. Пулюй працював як консультант та директор фабрики освітлювальних ламп власної конструкції, при цьому забезпечив великий успіх електротехнічної виставки, що відбулася в цьому місті влітку 1884 р.

Не забарилося визнання його заслуг і на урядовому рівні – на запрошення міністерства освіти Австро-Угорщини Іван Пулюй з осені 1884 року отримав посаду професора експериментальної і технічної фізики Німецької вищої технічної школи в Празі (зараз – Чеський технічний університет). Тут він почав читати лекції з окремого курсу електротехніки, розробив системний план організації відповідних досліджень у Празькій політехніці. На 1888-1889 навчальний рік Івана Пулюя обрано ректором політехніки, а 1890 р. – деканом машинобудівного факультету. Загалом І. Пулюй 32 роки керував кафедрою фізики (аж до виходу на пенсію 1916 р.), а 1902 року перетворив її у першу в Європі кафедру фізики й електротехніки.

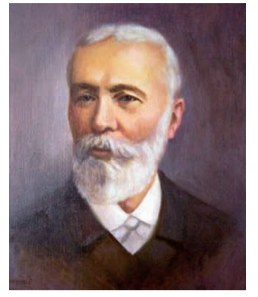
Характерною рисою наукової творчості Івана Пулюя є те, що об'єктом його уваги завжди були проблеми, що перебували на передньому краї фізичної науки та технічного прогресу: молекулярна фізика (1870-ті роки), катодні промені (початок 1880-х), електротехніка, властивості та природа «рентгенівських» променів.

І. Пулюй відомий і як вчений-практик. Він удосконалив технологію виготовлення розжарювальних ниток для освітлювальних ламп. Його лампи набагато кращі від ламп Едісона. Він перший дослідив «холодне світло» (тепер неонове). У 1890-х роках під його керівництвом споруджено чимало електростанцій на змінному струмі в Чехії. Якість проектів та їх втілення були дуже високими, із дотриманням екологічних вимог навіть сучасного рівня (тому, зокрема, мешканці Праги досі використовують електроенергію, яку дає їм «Пулюєва» електростанція).

Важливе практичне значення мала запропонована І. Пулюєм удосконалена конструкція телефонних станцій та абонентських апаратів, зокрема застосування розподільного трансформатора. Цей винахід запатентували у низці країн Європи.

Іван Павлович Пулюй – відомий український та австро-угорський фізик і електротехнік, винахідник, організатор науки, громадсько-політичний діяч, перекладач Біблії українською мовою.

Автор близько 50 наукових праць українською, німецькою, англійською мовами. Дослідник фундаментальних властивостей і природи катодних променів, один із першовідкривачів X-променів («рентгенівських») задовго до В. Рентгена. Професор і ректор Німецької вищої технічної школи в Празі, державний радник з електротехніки Королівства Богемія і Маркграфства Моравія, почесний член Віденського електротехнічного товариства, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка.

Окремим епізодом – короткотривалим, проте винятково важливим – у науковій біографії Івана Пулюя були дослідження «рентгенівських» променів (або «X-променів»). Зокрема, за винахід і конструкцію вакуумної лампи, що випромінювала ці промені, 1881 року на Всесвітній виставці в Парижі він здобув срібну медаль. Слід наголосити, що це відбулося за 14 років до відкриття В. Рентгена.

І. Пулюй здійснив фундаментальні дослідження природи та властивостей X-променів. Перша стаття про їхнє походження та фотографічну дію була подана 13 лютого 1896 року в «Доповідях Віденської академії наук». А незадовго до цього, у січні 1896 р., І. Пулюй з допомогою X-променів зробив кілька якісних фотографій. 2 лютого 1896 р. він отримав перше зображення повного людського (дитячого) скелета дуже високої якості, яке згодом опублікував відомий англійський журнал «The Photogram».

Щоправда, відкриття X-випромінювання приписують німецькому вченому Вільгельму Конраду Рентгену, який дещо раніше, 28 грудня 1895 р. опублікував повідомлення «Про новий тип променів».

В. Рентген не приділив увагу практичному використанню цього відкриття, тоді як І. Пулюй досліджував мікроскопічні процеси (на атомно-молекулярному рівні) як експериментатор-віртуоз і глибокий теоретик. Саме він першим виявив прояви електропровідності в газах, що зазнали X-випромінювання. І. Пулюй фактично перший почав використовувати ці промені в медичній діагностиці. (Тому рентгенівські апарати справедливніше було б іменувати «пулюївськими».)

Загалом можемо констатувати, що В. Рентген та І. Пулюй майже одночасно зробили відкриття X-випромінювання.

Івана Пулюя високо цінували. 1916 року йому запропонували посаду міністра освіти Австрійської монархії, однак І. Пулюй відмовився за станом здоров'я. Був членом різних наукових товариств, отримував нагороди та титули.

Здавалося, І. Пулюй, працюючи в європейських наукових центрах, міг би забути про своє українське походження. Проте він був свідомим українцем. Ще навчаючись у Тернопільській гімназії, І. Пулюй належав до таємного товариства української молоді «Громада». У Відні 1868 р. став одним із організаторів та активних членів студентського товариства «Січ», що об'єднувало українську молодь австрійської столиці.

І. Пулюй активно займався громадською діяльністю, підтримував ідею відкриття українського університету у Львові. Був дійсним членом

Наукового товариства Шевченка. Організовував стипендії для українських студентів у Австро-Угорщині. Публікував статті на підтримку української мови.

Вчений прагнув, щоб його нащадки теж зростали українськими патріотами. 1884 року Іван Пулюй одружився з Катериною-Йосифою-Марією Стозичкою (1863-1945) – студенткою Віденського університету. Шлюб узяли в греко-католицькій церкві святої Варвари у Відні. У сім'ї виросло шестеро дітей, три доньки і три сини: Наталка (1886 р. н.) стала піаністкою і дружиною відомого українського композитора Василя Барвінського; Ольга (1891 р. н.) і Марія (1894 р. н.) були вчительками; Олександр (1901 р. н.) і Юрій (Георг, 1906 р. н.) здобули інженерний фах, а Павло (1904 р. н.) став лікарем. Оскільки у Празі не було українських шкіл, то на літні місяці І. Пулюй спеціально наймав для своїх дітей вчителів української мови. Павло і Юрій після смерті батька навчалися у Львові в українській гімназії. Старший син Олександр Пулюй пішов 17-річним добровольцем у лави «Січових стрільців», а потім до 1920 року воював у складі Української Галицької армії.

Одним із улюблених занять Івана Пулюя був переклад релігійних творів зі стародавніх мов. Разом із Пантелеймоном Кулішем та Іваном Нечум-Левицьким здійснив перший повний переклад українською мовою Старого та Нового Завіту, надрукований Британським біблійним товариством 1903 р. (У цьому виданні П. Куліш повністю переклав Новий Завіт і частково Старий, І. Пулюй – Псалтир, а І. Нечуй-Левицький – деякі з книг Старого завіту).

Помер видатний вчений та громадсько-культурний діяч Іван Пулюй 31 січня 1918 року у Празі, де й похований на цвинтарі Мальвазінки.

Життя Івана Пулюя минуло переважно за межами українських земель. Але думками і добрими справами він був зі своїм народом, переймався його долею, підносив його велич. Не випадково життєвим кредо Івана Пулюя стали такі слова: «Нема більшого гонору для інтелігентного чоловіка, як берегти свою і національну честь та без нагороди вірно працювати для добра свого народу, щоб забезпечити йому кращу долю».

Сьогодні ім'я вченого світової слави повертається із забуття, як символ інтелектуальної могутності українського народу і орієнтир майбутніх здобутків нашої держави.

Олена ШВЕЦЬ-ВАСІНА, письменниця, м. Дніпро

Зі збірки «Крізь час і простір: видатні фізики світу». Електронна версія книжки – за посиланням: <https://dobm.dp.ua/elektrona-biblioteka/>

Формувальне оцінювання на уроках української мови та літератури НУШ: методологія, виклики, перспективи, техніки та прийоми

Анотація. У статті розкрито суть формувального оцінювання, описано його технологію і подано візуалізовані зразки карток.

Ключові слова: порівняння стандартизованого та формувального оцінювання, формувальне оцінювання, його цілі, методи, інструменти, наочні зразки, перспективи.

Під поняттям «формувальне оцінювання» розуміють інтерактивне оцінювання еволюції учнів у навчальній діяльності, що надає можливість вчителю зрозуміти їхні потреби та відповідним чином адаптувати на уроках української мови та літератури НУШ.

Порівняння стандартизованого та формувального оцінювання показано в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння стандартизованого та формувального оцінювання

Стандартизоване оцінювання	Формувальне оцінювання
Оцінювання знань із предмета	Оцінювання результатів інтерактивної діяльності на уроках української мови та літератури
Оцінювання кінцевого результату	Оцінювання самостійності, співпраці, процесу навчання
Оцінювання вчителем	Оцінювання учнями та самооцінювання
Отримання звіту про результати навчання учнів	Широке розуміння навчання індивідуально кожного учня

Використовуючи технологію формувального оцінювання, вчитель, подаючи новий теоретичний матеріал, може запропонувати учням об'єднатися в пари й описати один або декілька варіантів, як практично застосувати цей матеріал. Учні мають змогу відповісти усно або письмово. Це потрібно для того, щоб зрозуміти, на якому рівні учні опанували матеріал, сформувати вміння застосовувати теоретичні знання практично.

Деякі з методів та інструментів формувального оцінювання: графічні (карти знань, завдання на послідовність, схеми, списки пріоритетів, таблиці З-Х-Я-Д.); наочні (замітки, оціночні листи, контрольні списки, запитання для обговорення, спостереження учнів, спостереження вчителя); текстові, відео, фото (форми, тести, запитання, щоденники); консультації (форми, запитання).

За результатами отриманих відповідей вчитель вирішує, що є до-

цільним: повторне вивчення, закріплення або продовження вивчення

тем. У кожного учня є картки трьох кольорів світлофора (рис.1).

Рис. 1. Картки трьох кольорів

Учитель просить дітей показувати карткою відповідного кольору розуміння матеріалу (зелений), неповне розуміння (жовтий), нерозуміння (червоний). Після сигналу вчитель з'ясує, що зрозуміли, а що не зрозуміли.

Застосовуючи формувальне оцінювання на уроках української мови та літератури НУШ, необхідно дотримуватися принципу поетапності: – учитель постійно забезпечує зворотний зв'язок, надаючи учням коментарі, зауваження, поради щодо їхньої діяльності (рис. 2);

Неперевершено!

Чудово!
Я бачу твоє старання!

Рис. 2. Візуалізовані картки із формувального оцінювання

– учні беруть активну участь в організації процесу свого навчання; – учитель змінює техніки та технології навчання залежно від успіхів учнів;

– учитель усвідомлює, що оцінювання лише за допомогою виставлення якоїсь кількості балів різко зменшує мотивацію та самооцінку учня;

– учитель усвідомлює необхідність навчити учнів принципам і способам покращення своїх результатів.

У п'ятому класі, коли оціночні судження учнів розвинені недостатньо, важливо навчити дітей правильно оцінювати свою діяльність, планувати її та визначати рівень досягнення своїх цілей, тому незмінним помічником учителя української мови та літератури стане формувальне оцінювання.

Тетяна ОРЛОВА, вчитель української мови та літератури ліцею імені Лесі Українки, м. Жовті Води

Чому вчителям варто обережно використовувати червону ручку (як і будь-який жорсткий вияв критики)?

• Зошит, малюнок, будь-який авторський витвір – це продовження внутрішньої території, внутрішнього простору дитини. Тому те, що туди потрапляє «ззовні» (правки, пов'язані з діями або оцінка старанності), часто сприймається не логічно, а емоційно, іноді як вторгнення на внутрішню територію – і переноситься на самовідчуття, на ставлення до себе самого.

• У дітей розвивається схильність до так званої «шкільної тривожності» – побоювання зробити будь-яку помилку. Чим більше вчитель, батьки, сама дитина зосереджуються на помилках (а не на тому, що важливо закріпити в знаннях або на тому, що вже в дитини виходить), тим більшим стає страх припуститись нової помилки. У такі моменти відключається неокортекс дитини й активується рептильна частина мозку, відповідальна за реакцію на стрес (її називають «бій-біжи-замри»), – а не за сприймання нової інформації. Будь-який розвиток відбувається тільки за умови відчуття безпеки і спокою.

• Дитині важливо отримувати досвід, тому помилятися – МОЖНА! Ці знання сприяють розвитку особистості та розширенню меж її потенціалу. Залежно від психотипу діти по-різному поводяться: одна дитина може боятися припуститись помилки – і це призведе до невротичної напруги; інша з часом, щоб уникнути надмірної напруги, – припинить зважати на помилки.

• Те, на що звертається більше уваги, активніше проявляється і несвідомо використовується. Часто діти несвідомо починають привертати до себе увагу саме «неуспішністю».

• Кожній дитині (і дорослому) під час опанування нового важливо мати опору, ресурс, на які можна спертися. Ця опора – успіх, те, що вже засвоєне, що вже вдається.

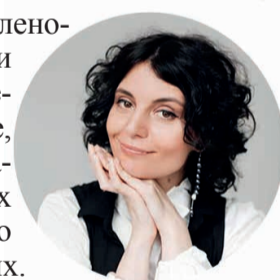
• Червоний колір сприймається як відповідний сигнал світлофору – як «СТОП», як обмеження і вияв авторитарності. Дитині часто складно перейти до нової дії після того, як вона побачила у зошиті червоне обмеження – оцінку. Продуктивніше використовувати ручки двох

кольорів – червоного і зеленого. Зеленим підкреслювати або виділяти те, що зроблено ідеально, червоним те, на що треба звернути увагу. Важливо, щоб зелених позначок було приблизно вдвічі більше, ніж червоних.

Діти дуже адаптивні, вони звикають до будь-якої запропонованої системи. Чимало поколінь школярів виросло і стало професіоналами. Важливо те, наскільки вони залишились у контакті зі своїм потенціалом, наскільки радісними і підтримуваними залишились їхні шкільні спогади.

Шкільний час – це велика частина життя дитини, наскільки високою є її самооцінка, настільки вона сприймає себе успішною та щасливою.

Світлана РОЙЗ, дитяча сімейна психологиня. Спеціалізується на дитячій психології, стосунках між батьками та дітьми, вирішенні проблем підліткового віку

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» – ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Редакційна колегія:

В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, Ю.М. МОГИЛА,
О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ, М.І. РОМАНЕНКО,
В.Г. СЕРЕДНЯ, В.В. СИЧЕНКО, Л.О. ШАПРАН

Редактор, фотокор, дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»:

gdjerele.jimdofree.com

Свідоцтво про реєстрацію
ДП № 2244-982ПП від 24.01.2019.
Формат А3.

Адреса редакції:
49006, Дніпро, вул. Володимира
Антоновича, 70, Дніпровська
академія неперервної освіти.
Тел. 0952303947, 732-48-48.

E-mail: GDjerele@ukr.net